

Blæserod

Med lidt tålmodighed kan man være heldig at se vand-spidsmusen på fødejagt. Men man skal være stille, for blot den mindste bevægelse får spidsmusen til at dykke i sikkerhed.

Langs Vaserne vandfylde grøfter kan man i stille vejr høre vandspidsmusens svage kvidrende lyd. Vandspidsmusens støfskifte er meget højt, og den må hver dag spise mere end sin egen vægt for at overleve. Derfor er vandspidsmusen altid på fødejagt. Dens liv er kort – sjældent mere end 1½ år – så kan “motoren” ikke mere.

Et kort og forjaget liv

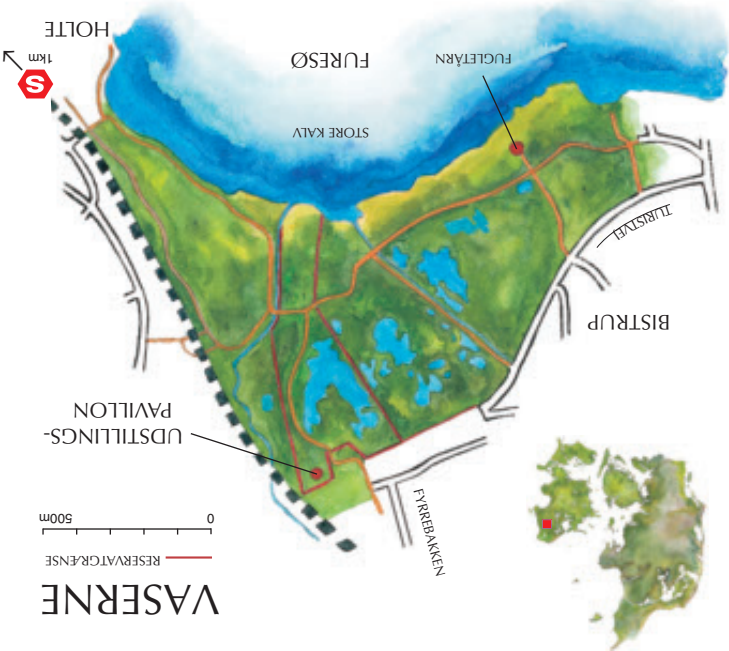
Fugleværnsfonden
Vesterbrogade 138-140, 1620 København V
Tlf. 3328 3800, E-mail: fvtf@dot.dk
www.fuglevaernsfonden.dk

Folderen er udgivet med
økonomisk støtte fra
AAGE V. JENSENS FONDE

Ordet vase betyder en vej bygget af grene over et sumpet område. Her dækker navnet Vaserne over ca. 86 hektar rørskov, ellesump, pilekrat, vandfylde tørvegrave, gl. løvskov og enge nord for Store Kalv i Furesø. En mosaik af forskellige naturtyper, som giver gode levevilkår for et rigt fugle- og planteliv. I 1999 blev 14 hektar af dette naturskønne område overdraget til Fugleværnsfonden af Aage V. Jensens Fonde.

Naturreservat Vaserne ved Furesø

Tryk: Narayana Press, Gylling • Tekst: Allan Cudde Nielsen • Tegninger: Carl Christian Tofte

Velkommen til Vaserne ved Furesø

Rørsanger og gøgeunge

Gøgen – en snylter

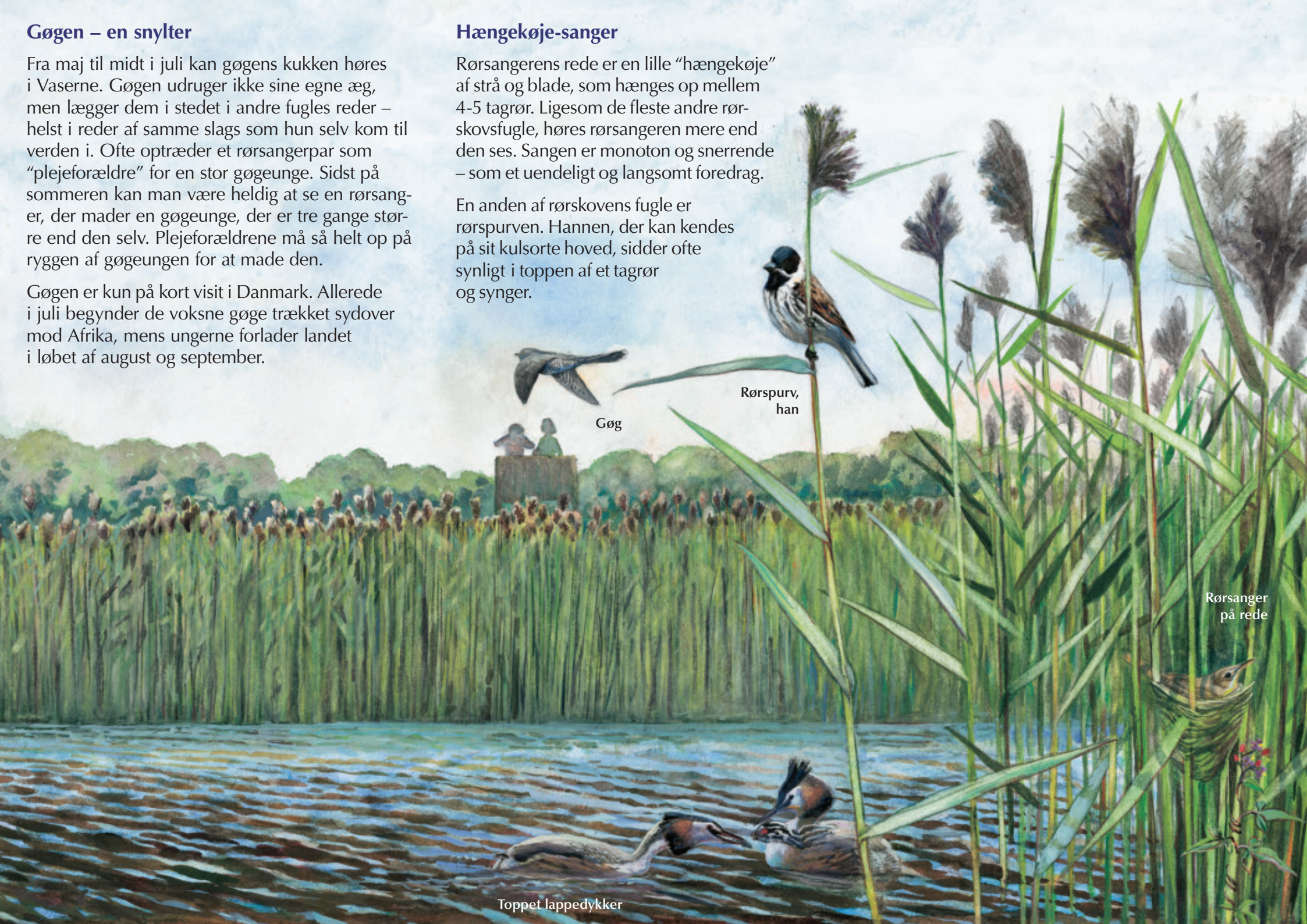
Fra maj til midt i juli kan gøgens kukken høres i Vaserne. Gøgen udruger ikke sine egne æg, men lægger dem i stedet i andre fugles reder – helst i reder af samme slags som hun selv kom til verden i. Ofte optræder et rørsangerpar som “plejeforældre” for en stor gøgeunge. Sidst på sommeren kan man være heldig at se en rørsanger, der mader en gøgeunge, der er tre gange større end den selv. Plejeforældrene må så helt op på ryggen af gøgeungen for at made den.

Gøgen er kun på kort visit i Danmark. Allerede i juli begynder de voksne gøge trækket sydover mod Afrika, mens ungerne forlader landet i løbet af august og september.

Hængekøje-sanger

Rørsangerens rede er en lille “hængekøje” af strå og blade, som hænges op mellem 4-5 tagrør. Ligesom de fleste andre rørskovsfugle, høres rørsangeren mere end den ses. Sangen er monoton og snerrende – som et uendeligt og langsomt foredrag.

En anden af rørskovens fugle er rørspurven. Hannen, der kan kendes på sit kulsorte hoved, sidder ofte synligt i toppen af et tagrør og synger.

Gå på opdagelse i Vasernes natur

Guld og gulsot

Her vokser der ofte svaleurt. Planten har gule blomster og gul mælkesaft. Derfor har den været brugt mod gulsot, og alkymister har forsøgt at lave guld af planten. Aristoteles mente, at svalerne brugte planten til at kurere øjensygdomme hos deres unger. Prøv dog ikke dette! Planten er giftig og man bør bestemt ikke komme den i øjnene.

Pas på klisterplanten!

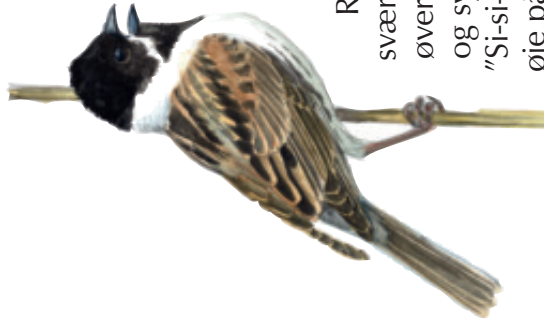
Langs stierne i Vaserne vokser burrenerren. Alle plantens dele er besat med modhager, så den hænger fast i alt, der kommer i nærheden af den. I gamle dage blev den kaldt "bejler", fordi forelskede drenge lavede en krans af planten, som de satte på pigens hoved. Bagefter kunne de så hjælpe hende med at få præstelusene, plantens små klæbende frugter, ud af håret, mens de bejlede.

Find rørskurven

Mange af de fugle som lever i rørskovene kan være rigtig svære at få øje på – ofte må man

nøjes med at lytte til deres sang.
Rørspurven er dog normalt ikke så svær at få at se. Hannen sidder ofte øverst i nogle tagrør eller en pilebusk og synger. Sangen er kort og ensformig: "Si-si-seri". Prøv at se om du kan få øje på den fra fugletårnet.

Lygtemænd ved midnat

Omkring sankthans, kan man her ved stien, være heldig at opleve små lysglimt i det lave græs. Ved første øjekast kunne man godt tro, at det var de små lygtemænd, men de holder som regel til inde i ellesumpen. Bukker man sig ned vil man snart opdage en lille bille, som udsender et grønt lys fra bagkroppen. Det er hunnen hos sankthansormen, som prøver at lokke hanner til.

Hov – hvem har bidt hul i blomsten

Prøv i maj og juni at kikke lidt nærmere på blomsterne af denne plante som hedder kulsukker. Kulsukkerfamilien har et meget langt kronrør, og kan kun blive bestøvet af bier med en lang sugesnabel. Men nogle humlebier gider ikke al det besvær med at kravle ind i blomsten for at suge nektar. I stedet snyder de, og laver et lille hul øverst på kronrøret, og kan på den måde nemt komme ind i nektaren. Smart for humlebien, men trist for planten for nu bliver den ikke bestøvet.

Stinkende giftig

Langs Olsen Søs bredder vokser Europas giftigste plante, gifttyde. Plantens latinske artsnavn – *virōsa* – betyder stinkende eller giftig – og den er da også stinkende giftig. Hele planten indeholder stoffet cicutoxin, der fremkalder kvalme, opkastninger, kramper og langt værre ting. I visse områder af verden er saften blevet brugt som pilegift.

Kan edderkopper fange fisk?

Ja, det kan stor rovedderkop, dolomedes, som lever i mange af tørvegravene i Vaserne. Faktisk kan den fange fisk der vejer 4-5 gange så meget som den selv! Når edderkoppen er på jagt sidder den ved søbredden med de forreste ben på vandet. De fine hår på edderkoppens ben kan mærke selv små vibrationer på eller under vandoverfladen, og på den måde kan den lynhurtigt gribe en lille fisk lige under vandoverfladen, eller et insekt som er nøddlandet på vandet.

